

Regeringens proposition till Riksdagen med förslag till lag om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling samt till lag om ändring av 16 § lagen om pension för lantbruksföretagare

PROPOSITIONENS HUVUDSAKLIGA INNEHÅLL

I propositionen föreslås att ett nedläggningsstöd betalas till en företagare som under åren 1995—1998 upphör med kommersiell växt-husproduktion eller äppelodling. Ett centralt villkor för nedläggningsstöd är att växthusen eller äppelodlingen varaktigt tas ur odlingsbruk. Nedläggningsstödet är en engångsersättning och dess storlek bestäms per företag utgående från hur omfattande den produktion är som tas ur odlingsbruk. Om en person som fått nedläggningsstöd senare inleder produktion på nytt, kan det betalda nedläggningsstödet återkrävas.

Under den tid nedläggningsstödssystemet är i

kraft uppskattas att cirka 250 växthusföretag och 80 äppelodlingar kommer att omfattas av det.

Det sammanlagda beloppet av de nedläggningsstöd som skall beviljas enligt denna lag får vara högst 80 miljoner mark, varför kostnaderna är ungefär 20 miljoner mark per år. De kostnader systemet åsamkar betalas av statens medel.

Propositionen ansluter sig till budgetpropositionen för år 1995 och avses bli behandlad i samband med den. Avsikten är att lagen träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

ALLMÄN MOTIVERING

1. Propositionens mål och medel för att uppnå dem

Finlands eventuella anslutning till Europeiska unionen (EU) innebär att importen av produkter som odlas i växthus snabbt blir fri. Eftersom importen blir fri utan någon övergångstid kan det inhemska utbudet inte anpassa sig till den nya situationen inom ramen för en normal strukturutveckling och därför uppstår en klar överkapacitet i produktionen.

På grund av den fria importen och överkapaciteten kommer växthusproduktionens lönsamhet att sjunka jämfört med den nuvarande situationen. Dessutom kan de ändrade förhållandena förutsätta betydande investeringar för att utveckla produktionsmetoderna och produktionsmedlen samt för att öka företagets storlek. Det är inte ändamålsenligt att alla

företagare fortsätter med växthusproduktionen under de ändrade förhållandena.

Finlands eventuella EU-medlemskap innebär också att importen av frukter snabbt blir fri. Detta har praktisk betydelse främst för äppelodlarna.

I statsrådets principbeslut 27.5.1994 konstateras bl.a. att EU:s förtidspensionssystem utnyttjas effektivt för att främja en strukturutveckling inom jordbruks- och trädgårdsnäringarna. I beslutet konstateras vidare att om EU:s förtidspensionssystem inte kan tillämpas i trädgårdsnäringen förverkligas ett motsvarande system nationellt. Enligt den utredning som erhållits kan EU:s förtidspensionssystem inte tillämpas i trädgårdsnäringen.

På grundval av ovanstående föreslås att ett tidsbundet nedläggningsstödssystem för växthusodling och äppelodling tas i bruk för

sådana företagare som upphör med växthusproduktionen eller äppelodlingen under åren 1995—1998. Syftet med nedläggningsstödet är att ersätta enbart den förlust som nedläggningen av näringen orsakar, det är inte avsett att vara en del av socialförsäkringssystemet. Genom att stöda de företagare som upphör med produktionen förbättras också de kvarblivande företagarnas möjligheter att fortsätta produktionen under de ändrade förhållandena, eftersom en del av överproduktionen faller bort.

Ett villkor för nedläggningsstöd är att företagaren under minst tio år omedelbart före avträdelsen har bedrivit växthusproduktion eller äppelodling i ett växthusföretag eller i en äppelodling vars areal uppfyller vissa minimikrav. De som får heffektivt invalidpension eller ålderspension är inte berättigade till nedläggningsstöd. Begränsningarna har tillkommit för att syftet med lagen effektivt skall förverkligas.

Nedläggningsstödet belopp beräknas per företag i form av en engångsersättning. För ett växthusföretags del består nedläggningsstödet av en konstant grundersättning och ett nedläggningstillägg som baserar sig på hur omfattande den produktion är som har tagits ur produktionen. För en äppelodlings del bestäms nedläggningsstödet enbart utgående från hur omfattande den produktion är som tas ur odling.

Nedläggningsstödet betalas efter det den kommersiella produktionen har upphört och växthusen eller äppelträden har tagits ur odlingsbruk och omgivningen har snyggats upp med iakttagande av miljövårdssynpunkter. Det nedläggningsstöd som beräknats för företaget skall delas jämnt mellan dem som är berättigade till nedläggningsstöd, om de inte enhälligt begär en avvikande fördelning. En person som fått nedläggningsstöd förbinder sig att varaktigt låta bli att bedriva växthusproduktion eller äppelodling vid äventyr att nedläggningsstödet eller en del av det återkrävs.

Det finns ungefär 2 000 växthusföretag som uppfyller villkoren i lagen och deras sammanlagda produktionsareal är cirka 400 hektar. På motsvarande sätt finns det ungefär 200 sådana äppelodlingar som lagen avser och deras sammanlagda areal är cirka 330 hektar. Målet är att få ungefär 250 av växthusföretagen (cirka 50 ha, d.v.s 10—15 %) och ungefär 80 av äppelodlingarna (cirka 130 ha, d.v.s 40 %) med i nedläggningsstödssystemet.

Såsom längre fram närmare presenteras i samband med de ekonomiska verkningarna har totalkostnaderna för nedläggningsstödssystemet under den tid det är i kraft uppskattats till sammanlagt 80 mmk, varav växthusodlarnas andel är cirka 76 mmk och äppelodlarnas andel ungefär 4 mmk. Nedläggningsstödet kommer i medeltal att vara cirka 300 000 mark per växthusföretag och ungefär 50 000 mark per äppelodling. Maximibeloppet för ett nedläggningsstöd är 500 000 mk per företag. Detta belopp gäller såväl växthusföretagare som äppelodlare.

Det föreslås att den i lagen om pension för lantbruksföretagare (LFÖPL; 467/69) avsedda pensionsanstalten (LPA) skall verkställa nedläggningsstödssystemet trots att lagen om pension för företagare (FÖPL; 468/69) skall tillämpas på största delen av de företagare som omfattas av nedläggningsstödssystemet.

Ett nedläggningsstöd leder vanligen till att FÖPL- eller LFÖPL-arbetsinkomsten justeras eller till att företagarförsäkringen avslutas. För de LFÖPL-försäkrades del kan arbetsinkomstbesluten göras i LPA i samband med behandlingen av nedläggningsstödsärendet och för de FÖPL-försäkrades del kan LPA koncentrerat se till att arbetsinkomstanmälningarna skickas till FÖPL-anstalterna. Dessutom verkställer LPA i detta nu bl.a. lantbruksföretagarnas generationsväxlingspensions-, avträdelsepensions- och avträdelseersättningssystem, i vilka iakttas delvis samma principer som i det föreslagna nedläggningsstödssystemet.

Verkställigheten av nedläggningsstödssystemet övervakas av jord- och skogsbruksministeriet. När det gäller övervakningen av de personer som fått nedläggningsstöd har LPA vid behov också möjlighet att få handräckning av de myndigheter som hör till jord- och skogsbruksministeriets förvaltningsområde, t.ex. av kommunernas landsbygdsnäringsmyndigheter.

2. Propositionens verkningar

2.1. Ekonomiska verkningar

De kostnader som nedläggningsstödssystemet medför betalas av statens medel.

Grunderna för bestämmande av ett nedläggningsstöd avses preciseras så att de årliga kostnaderna för systemet är ungefär 20 mmk.

Av detta belopp betalas årligen cirka 19 mmk i nedläggningsstöd till växthusodlare och cirka 1 mmk i nedläggningsstöd till äppelodlare. Under den tid lagen är i kraft är kostnaderna för stödet sammanlagt högst 80 mmk.

Det är sannolikt att nedläggningsstöd söks mera i början av den tid lagen är i kraft. Därför föreslås att betalningen av ett nedläggningsstöd kan periodiseras på högst fem år trots att dess belopp alltid beräknas som en engångsersättning. Betalningen av nedläggningsstödet periodiseras alltid på sökandens begäran och därtill kan jord- och skogsbruksministeriet vid behov ge närmare anvisningar om betalningen av nedläggningsstödet så att kostnaderna för systemet fördelas jämnt på de olika åren.

2.2. Verknningar i fråga om organisation och personal

Nedläggningsstödssystemet är en ny form av ersättning som är en komponent i det nationella stödpaket som hänför sig till det eventuella EU-medlemsskapet. Det nya systemet leder i viss mån till mera arbete i LPA och för de regioners vidkommande inom vilka växthusproduktion eller äppelodling bedrivs i betydande omfattning. Man kan likväl anta att propositionen inte medför några större förvaltningskostnader, eftersom antalet fall som kommer till behandling allt som allt torde bli relativt litet.

3. Beredningen av ärendet

Propositionen har beretts som tjänsteupdrag vid jord- och skogsbruksministeriet. Vid beredningen av propositionen har social- och hälsovårdsministeriet, lantbruksföretagarnas pensionsanstalt, Pensionsskyddscentralen, före-

trädare för i lagen om pension för företagare avsedda pensionsanstalter, Handelsträdgårdsförbundet, Frukt- och Bärödlarnas förbund, Maa- ja metsätaloustuottajain keskusliitto och Svenska lantbruksproducenternas centralförbund hörts.

4. Samband med andra propositioner

I propositionen föreslås att ansökningarna om nedläggningsstöd avgörs av lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Ändring i pensionsanstaltens beslut söks hos pensionsnämnden och vidare hos försäkringsdomstolen. När det gäller stadgandena om ändringsansökningsförfarandet hänvisas till berörda stadganden i lagen om pension för arbetstagare. Hänvisningsstadgandena ingår i 14 § i den föreslagna lagen. Regeringen har till riksdagen givit en proposition med förslag till reformering av stadgandena om ändringssökande i arbetspensions- och folkpensionslagstiftningen (RP nr 117/1994 rd.). Enligt propositionen avses de nya stadgandena träda i kraft från ingången av 1995.

I denna proposition föreslås en ändring av 16 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare där lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter räknas upp. Regeringen har givit en proposition till riksdagen med förslag till lag om avträdelsestöd för lantbruksföretagare samt till vissa andra lagar som har samband med den (RP nr /1994 rd.), där nämnda lagrum också föreslås bli ändrat. I 5 § hänvisas dessutom uttryckligen till lagen om avträdelsestöd för lantbruksföretagare. Nämnda lag avses träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms närmare genom förordning om ett EU-medlemsskap blir verklighet.

De ändringar som förenämnda propositioner medför måste beaktas även i denna proposition.

DETALJMOTIVERING

1. Motivering till lagförslagen

1.1. Lag om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling

Allmänna stadganden

1 §. Med stöd av lagen beviljas nedläggningsstöd sådana personer som upphör med växthusproduktion eller äppelodling tidigast år 1995 men senast år 1998. Det sammanlagda beloppet av de nedläggningsstöd som beviljas under denna tid får vara högst 80 miljoner mark.

Stadgandena om verkställigheten av lagen ingår enligt förslaget i 2 mom. För verkställigheten av lagen svarar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt (LPA) och jord- och skogsbruksministeriet övervakar LPA:s verksamhet till den del som gäller verkställigheten av denna lag.

2 §. I paragrafen ingår definitionerna på de mest centrala begreppen i lagen.

Syftet med definitionen på växthusproduktion är att styra nedläggningsstödet till egentliga växthusföretagare. Med växthusproduktion avses i denna lag endast odling av de vanligaste växthusväxterna, d.v.s odling av tomat, gurka, sallad och prydnadsväxter. Odling av andra växter än förenämnda saknar betydelse när rätten till nedläggningsstöd prövas. Utanför ersättningssystemet blir sådan verksamhet som bedrivs i växthus av lätt konstruktion och genom vilken man enbart strävar efter att tidigarelägga skördeperioden för växter som i allmänhet odlas på friland, t.ex. odling av tidig potatis i s.k. plastväxthus.

Med växthusföretag avses i denna lag en av ett eller flera växthus bestående enhet vilken förvaltas som en helhet. Då ett växthusföretag definieras har de avgöranden som skattemyndigheterna träffat en central betydelse, de följs t.ex. också i gränsdragningen mellan LFÖPL och FÖPL. En företagare kan också ha rätt att få nedläggningsstöd för flera än ett växthusföretag, men på grund av stadgandena i det följande är detta i praktiken möjligt bara i sådana fall, där nedläggningsåtgärderna vidtas samtidigt för alla växthusföretags del.

Villkor

3 §. I paragrafen stadgas om de villkor som

gäller växthusproduktionens omfattning och mottagaren av nedläggningsstödet. Enligt förslaget har bara sådana odlare rätt till nedläggningsstöd som bedrivit växthusproduktion under minst tio år omedelbart före avträdelsen. Däremot förutsätts inte att de bedrivit verksamheten på heltid.

Växthusproduktion som bedrivits i liten skala eller för ickekommersiella ändamål berättigar inte till nedläggningsstöd. Därför föreslås i punkt 1 att ett villkor för nedläggningsstöd är att kommersiell växthusproduktion bedrivits på en areal som omfattar minst 500 m². Detta krav skall uppfyllas för varje år och t.ex. inte som ett medeltal för de tio åren. Arealen fastställs i enlighet med de bestämmelser som jord- och skogsbruksministeriet ger på grundval av stadgandet i 8 §.

Eftersom nedläggningsstödet bara är avsett för egentliga företagare och t.ex. inte för deras familjemedlemmar, föreslås ett stadgande i punkt 2 enligt vilket ett villkor för nedläggningsstöd är att företagaren under hela den tioårsperiod som är föremål för granskning har varit försäkrad enligt FÖPL eller LFÖPL och att växthusodlingen har beaktats i arbetsinkomsten. Arbete i egenskap av medlem i familjeföretag enligt LFÖPL uppfyller likväl inte detta villkor fastän dylika personer i sig nog omfattas av LFÖPL.

På grund av bestämmelserna om en minimiålder i FÖPL och LFÖPL kan nedläggningsstöd i praktiken erhållas först efter det man fyllt 28 år. Av ekonomiska skäl kommer personer i den åldern i praktiken inte att avstå från växthusodlingen, utan nedläggningsstödsystemet kommer närmast att rikta sig till äldre personer såsom tidigare konstaterades i den allmänna motiveringen.

För att få nedläggningsstöd förutsätts att en försäkring enligt FÖPL eller LFÖPL är i kraft fram till nedläggningen. Sålunda har de som fyllt 65 år, d.v.s har uppnått ålderspensionsåldern, inte rätt till nedläggningsstöd. Begränsningen är ändamålsenlig, eftersom det är fråga om personer som sannolikt i vilket fall som helst kommer att upphöra med växthusproduktionen inom de närmaste åren. En person som är under 65 år har inte heller rätt till nedläggningsstöd, om han får s.k. heffektiv FÖPL- eller LFÖPL-pension. Begränsningen föreslås av den orsaken att det i dylika fall vanligtvis är

fråga om personer som får invalidpension eller individuell förtidspension och som därför även för övrigt har begränsade möjligheter att arbeta under den tid de får pension. Genom att bevilja nedläggningsstöd uppnås härvid inte syftet med lagen, d.v.s att märkbart minska växthusproduktionen.

4 §. I paragrafen stadgas om de åtgärder som skall vidtas gentemot växthusföretaget och som är ett villkor för nedläggningsstöd. Enligt 1 mom. kan nedläggningsstöd beviljas bara i sådana fall, där växthuset förstörs eller varaktigt tas ur odlingsbruk på annat därmed jämförbart sätt. Det krav som här avses kan inte uppfyllas så att man börjar odla andra växtslag i växthuset än tomat, gurka, sallad eller prydnadsväxter, utan det förutsätts att växthuset tas ur odlingsbruk helt och hållet.

Trots att utgångspunkten är att växthuset skall sättas i sådant skick att det är omöjligt att fortsätta med växthusodlingen, är syftet med stadgandet inte att hindra en försäljning av enskilda, användbara anläggningar t.ex. till en växthusföretagare som fortsätter med sin verksamhet. En omfattande försäljning tillåts likväl inte, eftersom nedläggningsstödet inte är avsett för personer som överför växthusproduktionen på en annan person genom köp eller annan överlåtelse.

I 2 mom. föreslås ett stadgande där det sägs att omgivningen på ett lämpligt sätt skall anpassas till miljön efter det växthuset förstörts. I praktiken avses här en uppsnygning av växthusområdena.

Ett villkor för nedläggningsstöd är enligt 3 mom. att hela växthusföretaget förstörs även i sådana fall där företagaren äger bara en del av växthusföretaget. I dylika situationer kan de ägare, som inte blivit delaktiga av nedläggningsstödet, efter nedläggningen fortsätta att bedriva växthusproduktion bara om de grundar ett nytt företag.

5 §. En lantbruksföretagare kan på grundval av avträdelsen också ha rätt till en förmån som betalas från ett annat system. Den andra förmånen kan inte kombineras med nedläggningsstödet, om det är fråga om ett system vars mål går i samma riktning som målen för det föreslagna nedläggningsstödsystemet. Därför föreslås att en generationsväxlingspension, avträdelseersättning eller ett avträdelsestöd som betalas på grundval av samma avträdelse är ett hinder för betalning av nedläggningsstöd. Förutom en här avsedd förmån som beviljats

avträdaren själv är också en dylik förmån som beviljats en annan person ett hinder för betalning av nedläggningsstöd.

6 §. I paragrafen föreslås stadganden om den förbindelse som är ett villkor för nedläggningsstöd. Den som söker nedläggningsstöd skall förbinda sig att låta bli att bedriva växthusproduktion för egen eller gemensam räkning om nedläggningsstöd beviljas. Däremot är förbindelsen inget hinder för bedrivande av annan företagarkerksamhet eller för arbete i arbetsförhållande. Sistnämnda kan också bestå av lönearbete som utförs i ett annat växthusföretag.

Utan hinder av förbindelsen är det tillåtet att odla växthusprodukter som behövs i det egna hushållet. Likaså är det tillåtet att i växthus odla andra växthusprodukter än tomat, gurka, sallad eller prydnadsväxter, men i så fall måste ett nytt växthusföretag bildas för detta ändamål.

Äppelodlare

7 §. I paragrafen stadgas om äppelodlars rätt till nedläggningsstöd. Vad som sägs om växthusföretagare i 3—6 §§ tillämpas också i tillämpliga delar på äppelodlare. För att nedläggningsstöd skall erhållas förutsätts sålunda även för en äppelodlings del att en FÖPL- eller LFÖPL-försäkring varit i kraft under minst tio år omedelbart före avträdelsen, att man bestående upphör med kommersiell äppelodling och ger en nedläggningsförbindelse. Jord- och skogsbruksministeriet ger vid behov närmare anvisningar om på vilket sätt här avsett krav om nedläggning av produktion bör förverkligas för äppelodlarnas del.

Det enda uttryckliga undantaget jämfört med växthusföretagare gäller storleken på den minimiodlingsareal som skall tas ur produktionen. Detta undantag beror på att det är fråga om vitt skilda odlingsätt. Enligt propositionen har bara sådana personer rätt till nedläggningsstöd som har bedrivit äppelodling på en areal som omfattar minst 0,5 hektar (för växthusföretagare 500 m²) och där antalet äppelträd varit minst 400 per hektar.

Nedläggningsstödet belopp

8 §. Enligt 1 mom. beräknas nedläggningsstö-

det per företag och det utgör alltid en engångsersättning. I 1 mom. konstateras vidare att nedläggningsstödet maximalt är 500 000 mark per företag. Detta belopp gäller såväl växthusföretagare som äppelodlare.

För ett växthusföretags del består nedläggningsstödet av en konstant grundersättning och ett nedläggningstillägg vars storlek bestäms utgående från hur omfattande den odling är som tagits ur produktionen. Grundersättningen är 100 000 mark och nedläggningstillägget 100 mark per kvadratmeter växthus.

För en äppelodlings del bestäms nedläggningsstödet enbart utgående från den areal som tas ur produktionen. Enligt förslaget är nedläggningsstödet 300 mark per ar, d.v.s 30 000 mark per hektar.

Enligt 4 mom. ger jord- och skogsbruksministeriet närmare anvisningar om vad som beaktas vid bestämmandet av den areal som ligger till grund för betalningen av nedläggningsstödet. Genom ministeriets anvisningar avses säkerställa att nedläggningsstöd inte betalas på grundval av sådana växthus- eller äppelodlingsområden som t.ex. beträffande inkomsterna inte kan anses uppfylla de minimikrav som ställs på en kommersiell produktion.

Enligt 4 mom. har jord- och skogsbruksministeriet dessutom av särskilda skäl möjlighet att avvika från det sätt att bestämma nedläggningsstödet storlek som föreslås i 2 och 3 mom. Ett särskilt skäl vore t.ex. att den i 1 § avsedda maximigränsen på 80 miljoner mark skulle överskridas genom den ersättningsnivå som stadgas i 2 och 3 mom.

Man har inte för avsikt att indexförhöja markbeloppen i paragrafen, eftersom nedläggningsstöd kan beviljas bara under fyra år.

Ansökan om och betalning av nedläggningsstöd

9 §. Om sökande av nedläggningsstöd föreslås stadgas genom förordning i vilken bl.a. intas bestämmelser om vilka bilagor som behövs för ansökan. Till ansökan skall bl.a. fogas en utredning över hur omfattande den av företaget bedrivna växthusproduktionen eller äppelodlingen har varit.

Det är möjligt att söka nedläggningsstöd fastän man inte ännu har tagit växthuset eller äppelträden ur odlingsbruk. Om de andra villkoren uppfylls kan nedläggningsstöd härvid

beviljas, men en betalning av det förutsätter att de i 4 § nämnda åtgärderna vidtas.

10 §. I paragrafen föreslås stadganden om betalningen av nedläggningsstödet.

Enligt 1 mom. betalas nedläggningsstödet först efter det den kommersiella produktionsbyggnaderna tagits ur odlingsbruk och en möjlig anpassning av omgivningen till miljön utförts. Enligt 4 mom. kan en del av nedläggningsstödet betalas i förskott för att utföra dessa åtgärder, om det t.ex. på grund av de ekonomiska omständigheterna inte annars är möjligt att utföra dem. Rätten till förskott avgörs från fall till fall utgående från den utredning som presenteras.

I 2 mom. föreslås att det nedläggningsstöd som fastställts för företaget delas jämnt mellan de personer som är berättigade till nedläggningsstöd. De som sökt och är berättigade till nedläggningsstöd kan om de så vill begära avvikelse från denna jämna fördelning t.ex. av den orsaken att deras ägoandelar är olika stora. Begäran behöver inte motiveras och LPA måste alltid bifalla den om alla som får nedläggningsstöd enhälligt står bakom den. Detta förfarande föreslås för enkelhetens skull.

Trots att nedläggningsstödet beräknas som en engångsersättning, såsom tidigare konstaterats vid 8 §, kan betalningen av det på sökandens begäran periodiseras på flera år, dock högst på fem år. Jord- och skogsbruksministeriet kan också bestämma att en periodisering skall verkställas, om detta är motiverat t.ex. av den orsaken att kostnaderna skall fördela sig jämnt på de olika åren.

11 §. I paragrafen stadgas om situationer där en växthusföretagare eller äppelodlare som fått nedläggningsstöd på nytt börjar bedriva i denna lag avsedd verksamhet. Huvudregeln är att nedläggningsstödet i sin helhet återkrävs i dylika situationer.

Enligt 2 mom. kan nedläggningsstödet även återkrävas delvis, om verksamheten varit ringa eller om vägande skälighetssynpunkter annars talar för det. Med skälighetssynpunkter avses speciellt ekonomiska och sociala faktorer. Enligt 2 mom. är det av särskilt skäl möjligt att också stanna för en sådan lösning att nedläggningsstödet inte alls återkrävs.

I 3 mom. föreslås stadganden om ränta. Den årliga räntan på tio procent motsvarar den ränta som indrivs av en övertagare i ett generationsväxlingspensionsärende, om han inte iakttar sin förbindelse.

Enligt 4 mom. har en växthusföretagare eller äppelodlare som fått nedlägningsstöd möjlighet att på förhand få ett bindande beslut om huruvida sådana åtgärder som han planerar och som har beröringspunkter med verksamhet som avses i denna lag medför att nedlägningsstödet återkrävs. I förhandsbeslutet tas också ställning till hur mycket av nedlägningsstödet som återkrävs.

Sökande av ändring

12 §. Ändring i pensionsanstaltens beslut söks hos pensionsnämnden och vidare hos försäkringsdomstolen. Vad gäller ändringsansökningsförfarandet iakttas stadgandena i APL.

För att uppnå enhetlighet i prövningspraxisen föreslås att de ledamöter i pensionsnämnden som förordnats med stöd av 18 § 1 mom. LFÖPL företräder såväl enligt FÖPL som enligt LFÖPL försäkrade personer vid tillämpningen av denna lag. Ett motsvarande förfarande föreslås också när det gäller lekmanaledamöterna i försäkringsdomstolen.

Särskilda stadganden

13 §. De kostnader som nedlägningsstöds-systemet medför betalas av statens medel. Om betalningen av statens andel stadgas närmare genom förordning. Social- och hälsovårdsministeriet, som skall fastställa grunderna för LPA:s förvaltningskostnader till den del som gäller de system anstalten har hand om, fastställer också grunderna för ersättandet av de kostnader som nedlägningsstödsystemet åsamkar LPA.

14 §. Med stöd av ett hänvisningsstadgande tillämpas på nedlägningsstödet de stadganden i lagen om pension för arbetstagare som gäller

bl.a. ändringsansökningsförfarandet, anmälningsskyldighet för en mottagare av stöd, sekretesskyldighet samt dröjsmålsförhöjning. I paragrafen ingår också en hänvisning till förvaltningsstadgandena i lagen om pension för lantbruksföretagare.

I 2 mom. stadgas om pensionsanstaltens rätt att få uppgifter.

15 §. Närmare stadganden om verkställigheten och tillämpningen av lagen utfärdas genom förordning.

Ikraftträdande

16 §. Om ikraftträdandet stadgas genom förordning.

1.2. Lag om ändring av 16 § lagen om pension för lantbruksföretagare

16 §. I 1 mom. konstateras lantbruksföretagarnas pensionsanstalts uppgifter. Till dem fogas att sköta nedlägningsstödet enligt den i punkt 1.1. föreslagna lagen.

2. Ikraftträdande

Propositionen ansluter sig till Finlands eventuella medlemsskap i EU. Om ett medlemsskap blir verklighet avses lagen om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling samt lagen om ändring av 16 § lagen om pension för lantbruksföretagare träda i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning. I förordningen kan också stadgas att ikraftträdelse tidpunkten är en annan än den tidpunkt från vilken EU-medlemskapet börjar.

Med stöd av vad som ovan anförts föreläggs Riksdagen följande lagförslag:

Lag

om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling

I enlighet med riksdagens beslut stadgas:

Allmänna stadganden

1 §

Med stöd av denna lag kan nedläggningsstöd till ett belopp av högst 80 miljoner mark beviljas personer som under åren 1995—1998 avstår från växthusproduktion eller äppelodling.

För verkställigheten av denna lag svarar lantbruksföretagarnas pensionsanstalt. Nämn- da anstalt kallas i denna lag pensionsanstalten. Verksamheten av nedläggningsstödet överva- kas av jord- och skogsbruksministeriet såsom högsta myndighet.

2 §

Med *växthusproduktion* avses i denna lag odling av tomat, gurka, sallad och prydnads- växter i växthus som uppförts på betongsockel, betongpelare eller på annat därmed jämförbart sätt.

Med *växthusföretagare* avses en person som bedriver växthusproduktion genom att själv delta i arbetet.

Med *växthusföretag* avses en av ett eller flera växthus bestående enhet vilken förvaltas som en helhet.

Med *äppelodlare* avses en person som bedri- ver äppelodling genom att själv delta i arbetet.

Villkor

3 §

Ett nedläggningsstöd förutsätter att följande villkor uppfyllts under minst tio år omedelbart före avträdelsen:

1) kommersiell växthusproduktion har be- drivits i växthusföretaget på en yta som om- fattar minst 500 m² och

2) växthusföretagaren har varit försäkrad för denna verksamhet såsom företagare enligt lagen om pension för företagare (468/69) eller såsom lantbruksföretagare enligt lagen om pen- sion för lantbruksföretagare (467/69).

4 §

Ett nedläggningsstöd förutsätter att växthus- företagets växthus förstörs eller varaktigt tas ur

odlingsbruk på annat därmed jämförbart sätt.

Efter de åtgärder som avses i 1 mom. skall de områden som tagits ur växthusproduktionen anpassas till omgivningen med beaktande av miljövårdssynpunkter.

Fastän växthusföretagaren äger bara en del av växthusföretaget är ett villkor för nedläg- gningsstöd att nedläggningsåtgärderna gäller he- la växthusföretaget.

5 §

En växthusföretagare har inte rätt till ned- läggningsstöd enligt denna lag, om han eller någon annan person på grundval av samma avträdelse har blivit beviljad generationsväx- lingspension med stöd av lagen om genera- tionsväxlingspension för lantbruksföretagare (1317/90), avträdelseersättning med stöd av lagen om avträdelseersättning för lantbruksfö- retagare (1330/92) eller avträdelsestöd med stöd av lagen om avträdelsestöd för lantbruksföre- tagare (/).

Nedläggningsförbindelse

6 §

Växthusföretagaren skall ge en förbindelse där han förpliktar sig att, om nedläggningsstöd beviljas, varaktigt avstå från att för egen eller gemensam räkning bedriva i denna lag avsedd växthusproduktion.

Utan hinder av förbindelsen har växthusfö- retagaren rätt att bedriva växthusproduktion för odling av växthusprodukter som behövs i det egna hushållet.

Äppelodlare

7 §

En äppelodlare har rätt till nedläggningsstöd om han har bedrivit kommersiell äppelodling på minst 0,5 hektar under minst tio år ome- delbart före avträdelsen. Då arealen beräknas beaktas endast sådana områden där antalet äppelträd är minst 400 per hektar. Beträffande de andra villkoren för nedläggningsstöd samt nedläggningsförbindelsen gäller för övrigt i

tillämpliga delar vad som stadgas om växthusföretagare i denna lag. Jord- och skogsbruksministeriet kan ge närmare anvisningar om på vilket sätt man bör upphöra med äppelodlingen.

Nedläggningsstödet belopp

8 §

Nedläggningsstödet belopp beräknas per företag i form av en engångsersättning och dess storlek per växthusföretag eller äppelodling får vara högst 500 000 mark.

För ett växthusföretags del består nedläggningsstödet av en konstant grundersättning som är 100 000 mark och ett nedläggningstillägg som är 100 mark per kvadratmeter växt-hus som tas ur produktionen.

För en äppelodlings del är nedläggningsstödet 300 mark per ar som tas ur produktionen.

Jord- och skogsbruksministeriet ger närmare anvisningar om bestämmandet av de områden som tas ur produktionen. Jord- och skogsbruksministeriet kan dessutom av särskilda skäl bestämma att nedläggningsstödet belopp beräknas på sätt som avviker från stadgandena i 2 och 3 mom.

Ansökan om och betalning av nedläggningsstöd

9 §

När nedläggningsstöd söks skall i 6 § avsedd förbindelse lämnas till pensionsanstalten. Om sökande av stöd stadgas närmare genom förordning.

10 §

Nedläggningsstödet betalas efter det växt-husproduktionen och äppelodlingen har upphört på sätt som avses i 4 och 7 §§.

Om inte annat krävs delas nedläggningsstödet jämnt mellan de personer som sökt och är berättigade till nedläggningsstöd från samma företag.

Betalningen av nedläggningsstödet kan på sökandens begäran periodiseras på högst fem år. Därtill kan jord- och skogsbruksministeriet bestämma att betalningen av nedläggningsstödet skall periodiseras även i andra fall.

Utan hinder av stadgandena i 1 mom. kan för utförande av i 4 § avsedda åtgärder en

behövlig del av nedläggningsstödet betalas i förskott, om det eljest inte är möjligt att utföra nämnda åtgärder.

Återkrav av nedläggningsstöd

11 §

Nedläggningsstödet återkrävs om i 6 § avsedd förbindelse inte har iakttagits.

Om försummelsen av förbindelsen enligt 1 mom. måste anses vara ringa eller om vägande skälighetssynpunkter annars talar för det, kan nedläggningsstödet återkrävas endast delvis. Av särskilt skäl kan beslutas att nedläggningsstödet inte alls återkrävs.

På nedläggningstöd som skall återkrävas skall betalas en årlig ränta om tio procent räknat från pensionsanstaltens beslut.

Den som fått nedläggningsstöd har rätt att av pensionsanstalten få ett bindande förhandsbesked om huruvida en åtgärd, som han eller ägaren till det växthusföretag eller den äppelodling som varit föremål för nedläggningen planerar, medför att nedläggningsstödet återkrävs enligt denna paragraf.

Sökande av ändring

12 §

I beslut som pensionsanstalten har meddelat med stöd av denna lag får ändring sökas hos den i 20 § lagen om pension för arbetstagare (395/61) angivna pensionsnämnden på det sätt som stadgas i lagen om pension för arbetstagare. De ledamöter i pensionsnämnden som förordnats av social- och hälsovårdsministeriet med stöd av 18 § 1 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare företräder såväl dem som försäkrats enligt lagen om pension för företagare som dem som försäkrats enligt lagen om pension för lantbruksföretagare även vid tillämpningen av denna lag.

Ändring i pensionsnämndens beslut med stöd av denna lag samt undanröjande av pensionsanstaltens och pensionsnämndens beslut får sökas hos försäkringsdomstolen på det sätt som stadgas i lagen om pension för arbetstagare. Vid behandlingen av ärenden på vilka denna lag skall tillämpas tjänstgör i försäkringsdomstolen såsom i lagen om denna domstol nämnda lekmannaledamöter de företrädare som statsrådet med stöd av 18 § 2 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare har förordnat.

Särskilda stadganden

13 §

De kostnader för nedläggningsstöd och förvaltning som denna lag åsamkar betalas av statens medel.

Social- och hälsovårdsministeriet fastställer på framställning av pensionsanstalten grunderna för beräkandet av de i 1 mom. avsedda förvaltningskostnaderna.

Staten skall i enlighet med vad som närmare stadgas genom förordning varje år i förskott betala ett belopp som motsvarar vad staten enligt 1 mom. uppskattas vara skyldig att betala.

14 §

Om inte något annat följer av denna lag, gäller för nedläggningsstödet i tillämpliga delar dessutom 16 §, 17 a §, 18 § 2 och 3 mom., 19 b § 1 och 2 mom., 19 d §, 19 e § och 20—21 a §§ lagen om pension för arbetstagare samt 16 §,

17—18 §§ och 19 § 5 mom. lagen om pension för lantbruksföretagare.

Pensionsanstalten har rätt att av pensions-skyddscentralen och av pensionsanstalter som bedriver verksamhet enligt lagen om pension för företagare avgiftsfritt få uppgifter som inverkar på avgörandet av ärenden som behandlas med stöd av denna lag.

15 §

Närmare stadganden om verkställigheten av denna lag utfärdas genom förordning.

Ikraftträdande

16 §

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.

Åtgärder som verkställigheten av lagen förutsätter får vidtas innan den träder i kraft.

L a g

om ändring av 16 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut ändras 16 § 1 mom. 4 punkten lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/ 69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 december 1992 (1331/92), samt

fogas till 16 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag av den 18 december 1992, en ny punkt 5, varvid den nuvarande 5 punkten blir punkt 6, som följer:

16 § Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har till uppgift att sköta:	5) nedläggningsstöden enligt lagen om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling (/), samt
---	---

4) avträdelseersättningarna enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/92),	Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.
---	--

Helsingfors den 6 september 1994

Republikens President

MARTTI AHTISAARI

Jord- och skogsbruksminister *Mikko Pesälä*

Lag

om ändring av 16 § lagen om pension för lantbruksföretagare

I enlighet med riksdagens beslut

ändras 16 § 1 mom. 4 punkten lagen den 14 juli 1969 om pension för lantbruksföretagare (467/69), sådant detta lagrum lyder i lag av den 18 december 1992 (1331/92), samt

fogas till 16 § 1 mom., sådant det lyder i nämnda lag av den 18 december 1992, en ny 5 punkt, varvid den nuvarande 5 punkten blir punkt 6, som följer:

Gällande lydelse

Föreslagen lydelse

16 §

Lantbruksföretagarnas pensionsanstalt har till uppgift att sköta:

4) avträdelseersättningarna enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/92) samt

4) avträdelseersättningarna enligt lagen om avträdelseersättning för lantbruksföretagare (1330/92),

5) nedläggningsstöden enligt lagen om stöd för nedläggning av växthusproduktion och äppelodling (/), samt

Denna lag träder i kraft vid en tidpunkt som bestäms genom förordning.